

MEDEDELING

Onderwerp : Schriftelijke vragen ex artikel 41 RvO Bladel

Aan de raad

1. Vindt het college snel internet voor al haar inwoners belangrijk?

Het college vindt het belangrijk dat inwoners toegang hebben tot internet dat aansluit bij hun behoeften.

2. Denkt het college dat glasvezel in het buitengebied aangelegd zou zijn door een commerciële partij? En waarom wel/niet?

Dat kunnen wij niet beoordelen. Er is eerder interesse getoond door een commerciële partij om in het buitengebied van Bladel glasvezel aan te leggen. Mogelijk dat dit op een later moment tot uitvoering had kunnen komen. Op andere plekken in Nederland is glasvezel in het buitengebied door commerciële partijen aangelegd, dat wordt niet enkel door coöperaties gedaan.

3. Waarom heeft de Gemeente Bladel gekozen voor de gehanteerde tarieven bij de berekening van de degeneratiekosten voor KempenGlas? En waarop zijn die tarieven gebaseerd?

De tarieven worden in MRE verband vastgesteld. Ze zijn gebaseerd op de marktconforme gemeentelijke kosten die kleven aan graafwerkzaamheden door kabelpartijen. Het gaat er dus om dat de maatschappelijke kosten bij de partij terechtkomen die verantwoordelijk is voor de graafwerkzaamheden. Dat de tarieven marktconform zijn is ook vastgesteld door het gerechtshof 's-Hertogenbosch in het geschil tussen KempenGlas en de gemeenten Bladel en Reusel – de Mierden. In de uitspraak¹ overweegt het hof als volgt: *‘3.11.5. Op grond van al het voorgaande komt het hof tot oordeel dat de Gemeente zich terecht op het standpunt stelt dat de schadevergoeding aan de hand van de Hersteltarieven 2017 dient te worden begroot.[...] Nu de Hersteltarieven 2017 marktconform zijn en dus voldoen aan het bepaalde in artikel 5.7 lid 2 in verbinding met lid 4 Tw is er geen reden om een andere tarievenlijst te hanteren, in het bijzonder niet de GPKL-tarieven zoals door KempenGlas ook bij grief IV is bepleit. Dat, naar [de B.V.] stelt, andere gemeenten veel lagere tarieven hanteren, maakt het voorgaande ook niet anders.’*

4. In hoeverre klopt het dat commerciële partijen onderhandelen met de gemeente over degeneratiekosten, vooral als er veel meters gegraven moeten worden?

Wij onderhandelen niet over de hoogte van de tarieven.

a. Zo ja, kun je leken (als in oprichters coöperatie BladelGlas) verwijten dat zij dit niet hebben gedaan en vindt het college dat BladelGlas hierop gewezen had moeten worden?

Over de hoogte van de tarieven wordt niet onderhandeld. De hoogte van de tarieven is van meet af aan onder de aandacht gebracht bij KempenGlas en diens adviseurs. Het verbaasde ons dan ook dat later gesteld werd dat hier onduidelijkheid over zou bestaan.

b. Wat zijn de mogelijkheden om af te wijken van de vastgestelde tarieven voor degeneratiekosten? Waarom is hier niet voor gekozen? (Bijvoorbeeld een convenant zoals genoemd in GKPL van VNG-handreiking Breedband Buitengebied februari 2017) ⁽¹⁾ ⁽¹⁾ VNG advies voor verglazing buitengebied is € 4,12 per m² verhard straatwerk = Klinkers. Voor graven voetpaden en berm en terugzetten struiken € 0,00.

¹ (vindplaats: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/#!/details?id=ECLI:NL:GHSHE:2022:3971>)

Die zijn er feitelijk niet. Wij zijn van mening dat de tarieven van de GPKL niet juist zijn en hanteren daarom in MRE verband andere tarieven (die overigens voor iedereen gelijk zijn). De MRE tarieven worden ondersteund door deskundigen en zijn geaccepteerd door het gerechtshof.

5. Wist het college dat in Eersel, Best en Oirschot geen degeneratiekosten betaald zijn door de coöperaties die daar het glasvezelnetwerk in het buitengebied hebben aangelegd? Wat vindt het college daarvan?

Dat wisten wij niet en het verbaast ons. Daarmee overtreden deze gemeenten mogelijk de eigen verordening en beleidsregels op dit onderwerp. Dat vinden wij onverstandig aangezien het kan leiden tot ongewenste precedentwerking. Derden (inclusief grote commerciële partijen, in hoofdzaak de partijen die met deze kosten te maken krijgen) kunnen in dat geval ook een beroep doen op lagere / geen degeneratiekosten. Dat wilden wij voorkomen en daarom hebben wij in lijn met hetgeen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (in het bijzonder het gelijkheidsbeginsel) van ons vergen de correcte tarieven toegepast.

6. Op dit moment worden de inwoners van de bebouwde kom aangesloten op glasvezel. Klopt het dat de aansluitkosten daarvoor €0,- per aansluiting zijn? Wat vindt het college daarvan?

Dat is een commerciële afweging van de partij die het netwerk aanlegt. Zij voorzien kennelijk in hun business case zodanig veel opbrengsten te kunnen genereren uit abonnementen, dat geen aansluitkosten in rekening gebracht hoeven te worden.

7. Wat heeft het college gedaan om tot een minnelijke oplossing te komen voor de ontstane situatie?

Vanaf het begin van de voorbereiding van het project is steeds duidelijk gecommuniceerd dat de degeneratiekosten volgens de Bladelse tarieven in rekening gebracht zouden worden. KempenGlas had die kosten dus mee moeten wegen in de begroting voor het project. Dat heeft men kennelijk onvoldoende gedaan, althans nam KempenGlas achteraf het standpunt in dat de kosten ten onrechte in rekening gebracht werden. Het college heeft daarop een aantal gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van KempenGlas. Vervolgens is uitgebreid onderzocht of het nog mogelijk en wenselijk was om op rechtmatige wijze een schikking te treffen. Dat bleek niet het geval te zijn. Het gelijkheidsbeginsel stond daaraan in de weg. Bovendien was er geen reden voor een schikking aangezien van meet af aan duidelijk gecommuniceerd was dat de degeneratiekosten van toepassing zouden zijn. Daarnaast was het nog zo dat een schikking achteraf zou leiden tot een oneerlijk concurrentievoordeel voor KempenGlas. Indien er vooraf een gemeentelijke financiële bijdrage beschikbaar gesteld was had een commerciële partij wellicht ook het project uit willen voeren.

Na een lange aanloopperiode waarin herhaaldelijk aan KempenGlas de kans geboden is om alsnog het verschuldigde bedrag te betalen en zij daarin verzuimden, is besloten het bedrag via een procedure op te eisen. Dit heeft geleid tot juridische kosten aan de zijde van de gemeente aangezien hiervoor een advocaat ingeschakeld moest worden. Daarnaast heeft KempenGlas zelf juridische kosten moeten maken. Dit alles had in onze ogen voorkomen kunnen worden indien KempenGlas zich geconformeerd had aan de rechtmatig opgelegde kosten. Een minnelijke afspraak over een betalingsregeling of iets dergelijks was waarschijnlijk mogelijk geweest, maar de categorische weigering van KempenGlas om het bedrag te betalen verhinderde dat.

8. Waarom is het college niet financieel tegemoetgekomen aan het burgerinitiatief ter ondersteuning van het verglazen van het buitengebied?

Dat had enkel vooraf gekund, indien aan een aantal voorwaarden voldaan wordt en een zorgvuldige procedure doorlopen wordt. In een dergelijk geval moet vastgesteld worden dat het gaat om een project dat niet door een marktpartij opgepakt zal worden. Vervolgens moet dan bepaald worden wat de financiële bijdrage zou moeten zijn om het project haalbaar te maken. Daarna kan het project in de markt gezet worden waarbij alle partijen de kans moeten krijgen zich in te schrijven. Vervolgens kan op basis van vooraf vastgestelde criteria tot gunning overgegaan worden. Alleen in dat geval is de juridisch vereiste mededingingsruimte geboden. Achteraf een subsidie verlenen of afzien van kostendoorberekening is juridisch niet houdbaar. Dat zou leiden tot onrechtmatige staatssteun cq. marktverstoring en een schending van het gelijkheidsbeginsel. Derden zouden de gemeente daarop juridisch aan kunnen spreken.

9. Vindt het college het een goede zaak dat burgers via een eigen initiatief dingen realiseren die anders niet van de grond zouden komen? En vindt het college dat dit soort initiatieven vanuit de gemeente steun verdienen?

Ja, waarbij de wenselijkheid per initiatief beoordeeld moet worden en moet passen binnen de beleidsmatige kaders.

10.

- a. In zijn algemeen: In welke mate en hoe vindt het college dat burgerinitiatieven begeleid of procedureel ondersteund en gefaciliteerd dienen te worden vanuit de gemeente?**

Dat hangt af van het initiatief. Het is moeilijk daar een algemeen antwoord op te geven. Regelgeving zal in ieder geval opgevolgd moeten worden.

- b. In het bijzonder: In hoeverre vindt het college dat dit bij BladelGlas goed is gegaan?**

Het initiatief van KempenGlas is door het college ondersteund en gefaciliteerd. Het college heeft meegedacht aan de tracébeplanning, om kabelafstanden zo kort mogelijk te houden, en medewerking verleend bij de voorbereiding van de technische uitvoerbaarheid. Wij hebben hierin altijd een proactieve houding gehad. Wij vinden het dan ook zeer spijtig dat achteraf discussie ontstond over de degeneratiekosten.

11. Wat vindt het college er van dat door zijn besluit om hoge degeneratiekosten te rekenen KempenGlas nu met een betalingsachterstand van ruim €192.000 financiële problemen krijgt? En dat alle leden extra geld moeten betalen bovenop het forse bedrag dat eerder al betaald is voor de aansluiting?

Wij bestrijden het standpunt dat sprake zou zijn van 'hoge' degeneratiekosten. Wij hebben marktconforme, rechtmatige en voor iedereen gelijke kosten in rekening gebracht. Dat dit leidt tot hogere kosten voor de coöperatie is logisch nu zij die kennelijk niet meegewogen hadden in de projectbegroting. Die omissie is niet te wijten aan het college nu wij herhaaldelijk, voorafgaand aan het project, gewezen hebben op deze kosten.

12. Waarom heeft het college voor het betalen van de verschuldigde €192.654,73 aan Kempenglas een betalingstermijn van 6 maanden gegeven terwijl een betalingsregeling van 5 jaar was gevraagd door KempenGlas waardoor KempenGlas nu genoodzaakt is elders geld te lenen?

De uitspraak van het gerechtshof gaf ons het recht het bedrag per direct (november 2022) op te eisen. Wij wachten inmiddels al ongeveer 6 jaar op betaling van deze kosten. Wij hebben het gepast geacht om Kempenglas enige respijt te bieden en vinden 6 maanden dan ook een voldoende coulante betalingsregeling. In de praktijk leidt dit ook niet tot problemen aangezien de termijnen volgens afspraak betaald worden.

13. Hoe reflecteert het college op zijn eigen handelen ten aanzien van dit burgerinitiatief, de besluiten die het heeft genomen en het contact en de afstemming die er sinds 2014 is geweest met Bladel- en Kempenglas? Welke lering trekt het college hieruit?

Het college heeft zich zeer ingespannen om dit initiatief in goede banen te leiden en van juiste informatie te voorzien. Wij vinden het dan ook zeer spijtig dat in deze kwestie een geschil ontstaan is. Concreet nemen wij uit deze zaak mee dat wij wellicht moeten controleren of naar voren geschoven vertegenwoordigers de achterban de juiste informatie verschaffen. Wij hebben de indruk dat het optreden van één of meerdere vertegenwoordigers, intern en extern, mogelijk debet is geweest aan het doorkomen van informatie bij de achterban van KempenGlas. Het zou kunnen dat hierdoor bij sommige personen binnen Kempenglas onduidelijkheid is ontstaan over de gemeentelijke kosten die doorberekend moesten worden.

14. Wat kan/wil het college nu nog voor Kempenglas betekenen?

Wij volgen de gerechtelijke uitspraak. Zie ook onze beantwoording van vraag 7, waar uitgelegd wordt dat alle opties voor een minnelijke schikking in het verleden reeds uitvoerig bestudeerd zijn.

15. Hoe meent het college dat een situatie als deze voorkomen had kunnen worden en in de toekomst voorkomen kan worden?

Wij menen dat het college weinig te verwijten valt in deze kwestie. Bij de beantwoording van vraag 13 halen wij een punt aan dat in de toekomst wellicht nóg beter zou kunnen, maar eigenlijk ligt dat al buiten de verantwoordelijkheid van het college. Wij moeten tot op zekere hoogte uit kunnen gaan van voldoende kennis en interne communicatie bij initiatiefnemers. Problemen op dat vlak kunnen wij niet altijd voorkomen / oplossen.

Bladel, 2 mei 2023

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,